

המלך יושב על כסא דין

"אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם

אמרו לפני זכרונות כדי שיעלה זכרונכם לפני לטובה

ובמה - בשופר"

במאמר חז"ל זה מובאות המהויות של ר"ה - יום המלכת ה', יום הדין, ויום תרועה.

« הקשר בין מהויות ר"ה

על ר"ה נאמר בתפילות "זה היום תחילת מעשיך" - היום בו נברא אדם הראשון, וכל שנה בר"ה מתחדשת כביכול שוב הבריאה ושוב מקבל כל נברא את תפקידו. האדם נברא כדי להמליך את הקב"ה בארץ, ובכל שנה ביום חידוש המלוכה - הקב"ה דן את האדם אם ביצע תפקידו זה. המשפט הוא על אופן הביצוע של התפקיד בשנה שעברה, ומתן אפשרות לביצועו שוב בשנה הקרובה. ענין דומה, להבדיל, מובא אצל פרעה: ביום הולדתו דן את שר האופים ושר המשקים. המלכת ה' פרושה קבלת גזרותיו והיותנו עבדים לו. ע"י תקיעת שופר ממליכים מלך - מחד גיסא, ומאידך גיסא - תקיעת השופר מזכירה לנו את מעמד קבלת התורה בו קבלנו את גזרות - ה', הפכנו לעם והוא - למלכנו.

« יום המלכת ה'

מרכז התפילות בר"ה - על גילוי מלכות ה' בעולם.

עיינו במחזור ומצאו:

בסיום הברכה השלישית בתפילת העמידה - חותמים " _____ " במקום " _____ "

אחרי "נשמת כל חי" בשחרית - מודפסת באותיות גדולות המילה " _____ "

שלוש הברכות האמצעיות של תפילת מוסף הן _____ , _____ , _____

בברכת מלכויות מתפללים: "ויאתיו כל לעבדך ויתנו לך כתר מלוכה".

« מלכות בשר ודם

כדי לקבל המחשה, מהו יום חידוש המלוכה, נקרא מעט מדבריו של של הגאון ר' מאיר חדש זצ"ל ("מאיר נתיבות" עמוד ק"ד) שבילדותו הוכתר הצאר ניקולאי (השני) לשליט רוסיה.

קראו את הדברים ומתחו קו מתחת להכנות שעשו האנשים, ושני קווים - מתחת המשפטים המתארים את הדר המלכות:

ההכנות לטקס ההכתרה נערכו בכל הממלכה האדירה... בודדים מכל כפר ועיר זכו להיות בין המאושרים, שקבלו כרטיס כניסה. מי שזכה החל בהכנות, תפר חליפה מהודרת, הזמין כובע מהודר, והתקין נעליים חדשות, וכל אותה תקופה התהלך מאושר וכולו זורח מרב חשיבות - מי ידמה ומי ישווה לו?... המלך אמור היה לנסוע בכרכרה פתוחה, ולאחריו כל הפמליה המלכותית. כל הצבא התאמן תקופה ארוכה, כדי שידע את תפקידו. לצורך זאת עברו החילים אימונים מפרכים כדי שהכל יתנהל כראוי להכתרתו של המלך, אוי לאותו חיל שמדיו לא יהיו נוצצים ומגוהצים כדבעי, גם כפתור אחד שלא הוברק כראוי יכול לעלות לו בחייו. עשרות אלפי אנשים שחשקה נפשם לפחות להציץ ולראות לרגע את המלך עובר לפנייהם ולהריע לו, לא חסכו כל מאמץ, וגם הם תפרו ולבשו את מיטב בגדיהם ונדחקו יומיים - שלושה לפני הזמן, כדי להכין לעצמם מקום שממנו יוכלו לחזות במראה הגדול וההסטורי...

אתא ובא היום המיוחל... והנה הכרכרה המלכותית מתקרבת, לפנייה פרשים הדורים ותוקעי חצוצרות מוזהבות, המתח גואה... מי שאין כוחו עמו נרמס מתחת הלחץ, חללים רבים נפלו באותו יום, וכל זאת בשביל להביט במלך. המלך עולה על הבמה והטכס מתחיל. גנרל עמוס ומעוטר כולו במדליות מרים קופסא מעוטרת ביהלומים ומשובצת באבני חן... הוא מעביר את הקופסא לבעל דרגה גבוהה ממנו, והלה פותח את הקופסא ומעבירה לבכיר ממנו. השלישי... מוציא את הכתר הנהדר... ומוסר את הכתר לאותו יחיד ומיוחד שנבחר לשים את הכתר על ראשו של המלך...

ואם מלך בשר ודם כך - מלכות הקב"ה על אחת כמה וכמה!

ולכן - לפני יום המלכתו יש _____

« המלכת ה' בסיס לקבלת התורה והמצוות

* הסבירו מדוע יש להמליך עלינו את הקב"ה, כדי לקיים תורה ומצוות:

מובא במכילתא:

משל למלך שנכנס למדינה, אמרו לו עבדיו: גזור עלינו גזירות. אמר להם: לא, כשתקבלו מלכותי - אגזור עליכם גזירות. שאם מלכותי אינכם מקבלים, גזירותי היאך אתם מקיימים?
כך אמר המקום לישראל: "אנוכי ה' אלוהיך", "לא יהיה לך" אני הוא שקבלתם מלכותי עליכם במצרים? א"ל: הן. כשקבלתם מלכותי, קבלו גזירותי.

* הסבירו את הנמשל : _____

* חשבו, מהו ה"כתר" של מלך מלכי המלכים? ממה הוא מורכב?
בבית המדרש הישן בגור שבפולין עמד בשעת תפילת מוסף ילד כבן ארבע והתפלל בכוונה תפילת מוסף. קראו לו פנחס מנחם אלטר, מי שלימים היה לרבי מגור בעל ה"פני מנחם". לפתע, באמצע שאמרו "כתר יתנו לך", הבחין הילד בשני ילדים מתקוטטים, הוא הרים עיניו מהסידור ועקב אחר מעשיהם, ובינתיים המשיך החזן בתפילה לאחר התפילה קרא לו אביו הגדול, הרבי בעל ה"אמרי אמת" צוק"ל, ואמר: "הכתר שנמצא למעלה בשמים, חסר בו יהלום אחד". "למה?" שאל הילד הקטן "בגלל שכשאמרו היום "כתר", פנחס מנחם חשב על משהו אחר ולכן חסר בכתר יהלום..."
* מהי משמעותם של דברי האב?

הכרה במלכות ה', מחייבת.

* מצאו בסיפור הבא את המשפט המביע רעיון זה:

פעם אחת עבר האדמו"ר מקרלין, רבי אהרון, לפני העמוד בתפילת שחרית דר"ה. הוא פתח כמקובל בנגינה, וכשהחל לומר "המלך", לפתע התעלף, המתפללים חשו לעברו, ולאחר זמן קצר שבה אליו ההכרה והוא המשיך בתפילה - לאחר התפילה שאלוהו החסידים מה היתה הסיבה לעלפוננו השיב הרבי לשואלים ואמר: "הגמרא (גיטין נ"ו א') מתארת כיצד יצא רבן יוחנן בן זכאי מירושלים כדי להתחנן בפני המצביא הרומי ולבקש על חייהם של אחיו היהודים כאשר התיצב ריב"ז לפני הקיסר אמר לו: "שלום עליך המלך" השיב לו אספסינוס: הינך חייב מיתה משתי סיבות: ראשית, משום שקראת לי מלך, בעוד שאינני אלא מצביא, ושנית אם אכן מלך אני מדוע לא באת אלי עד עתה?
כאשר ניגשתי לפני העמוד, סיים הרבי את דבריו, נזכרת בסיפור זה.

* חשבו: מה עלולים אנו להשאל לאור הכרזת "המלך"?

« כשמלך יושב על כסא דין

עיינו במחזור, בברכת "זכרונות" במוסף לר"ה, והשלימו את תיאור המשפט הנערך!

יועל המדינות בו יאמר _____

ובריות בו יפקדו _____

מי לא נפקד כהיום הזה _____

ויצרי מעללי אישי.

קראו את המדרש המתאר את דינו של הקב"ה, וכתבו מהו המסר המעשי שעלינו ללמוד ממנו:

משל לבריון שהיה שיכור. פרץ לבית הכלא ושחרר את האסירים, רגם איקונין של המלך, קילל לשלטון, אמר: "הודיעוני באיזה מקום המלך שרוי - ואני מלמדו את הדין!"

נכנס, הראו לו את המלך יושב בבימה, כלא את המלכה, הדיח את המושל, סימא לדוכס, העניש את הדיין והלקה את השר. כיון שראה את המלך עושה כך, התירא. אמר: "בבקשה מכם, שיכור הייתי, ולא ידעתי כח המלך!"

כך היה איוב עומד ומצווח: "מי יתן ידעתי ואמצאהו, אערכה לפניו משפט!" ראה את המלך יושב... כלא את המלכה - "והנה מרים מצורעת כשלג" הדיח את המושל - זה משה: "לכן לא תביאו את הקהל הזה" " סימא לדוכס, זה יצחק: "ותכהינה עיניו מראות", נתן עונש לאברהם: "ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם"...

הלקה את יעקב: "והוא צולע על ירכו". כשראה איוב אמר: בבקשה ממך, שיכור הייתי... וכל כך למה? שלא היו יודעים כוחו של דין" (שמות רבה ל' ח')

המסר המעשי: _____

לסיכום: כתבו מה נדרש מעמנו בר"ה, שהוא יום המלכת ה' - ויום הדין: